

YTTRANDE

Datum

2014-08-26

Till

VINNOVA

Yttrande över Förslag på modell för värdering av samverkan (Dnr 2013–03216).

Sveriges Ingenjörer har tagit del av VINNOVAs ”Förslag på modell för värdering av samverkan” (Dnr 2013–03216). Förbundet ställer sig i stora drag positiv till förslaget och särskilt till att modellutvecklingen är en iterativ process. I det arbete som förbundet har gjort tillsammans med en expertgrupp, där Dan Brändström var ordförande, påpekades det vid en internationell orientering att modeller för värdering av samverkan oftast är en lång och tidskrävande process (se förbundets rapport *Principer för kvalitet i samverkan*, 2014, av Expertgruppen för kvalitet i samverkan). Det är därför viktigt att ha en arbetsmetod och ett förhållningssätt där kontinuerliga revideringar görs av modellen.

Generella synpunkter

Förbundet har i flera sammanhang påtalat värdet av samverkan mellan akademi och det omgivande samhället. Sverige står inför ett antal samhällsutmaningar som vi behöver hitta lösningar på i den närmaste framtiden, inte minst när det gäller kvalitetsfrågor i välfärden eller balansen mellan hänsynstagande av klimatförhållanden med en god och solid ekonomisk utveckling. Goda forskningsresultat och innovativa lösningar på samhällsutmaningarna kommer oftast till stånd genom nära samarbeten mellan lärosäten och näringsliv. Därför behövs goda incitament för att öka samverkansaktiviteterna. En modell för värdering av samverkan som ger utslag i resursfördelningen är ett första steg i denna riktning.

Synpunkter på förslaget

Först och främst ställer vi oss positiva till att förslaget innebär att både utbildnings- och forskningssamverkan värderas. Det vore intressant att veta om samverkansbedömningarna bör vara en integrerad del av de andra utvärderingssystemen för utbildning och forskning eller inte, vilket inte nämns i förslaget. Sveriges Ingenjörers expertgrupp för kvalitet i samverkan har i sin rapport (nämnd ovan) belyst vikten av att ha integrerade samverkanskriterier i nuvarande utvärderingssystem för forskning och utbildning.

Generellt bör sägas att en modell för värdering av samverkan bör vara stabilt, robust och transparent (dvs. går att förstå). Modellen bör också vara överskådlig, så att en långsiktig planering är möjlig. I förslaget saknas, förutom för år 2015 och 2016, en uppskattning av periodiciteten för bedömningsprocessen och hur detta förhåller sig till andra utvärderings-system, exempelvis UKÄ:s utvärderingar av högskoleutbildningarna.

I förslaget används benämningen ”tillgängliggörande” utöver begreppet ”samverkan”. Vi saknar en definition av tillgängliggörande och om detta skiljer sig från samverkansbegreppet, samt om det ger inverkan på bedömningsprocessen. Det kan vara bra att tydliggöra detta så att inga missförstånd uppstår eftersom ”tillgängliggörande” inte finns med i högskolelagen.

Sveriges Ingenjörer ställer sig mycket positiv till att modellen innebär en kriterieutformning som är så nära lärosätena som möjligt. Det går helt i linje med akademins autonomiprocess och ger förmodligen bästa engagemang och resultat för samverkan från lärosätenas sida. Samverkan är precis som nämns i förslaget beroende av lärosätenas ledning, organisation och incitamentsstrukturer. Därför är det av stor vikt att detta inte bara beaktas i värderingen, utan också visar på behovet av ett integrerat samspel mellan statsmakter och akademi i utformningen av denna modell. Vi är glada över att modellen baseras på en samlad bedömning av en internationell expertpanel, dvs. kollegial bedömning, en bedömningsform som vi förespråkade i vårt eget utredningsarbete. De fyra samverkansperspektiven fångar på ett fint sätt in alla olika aspekter av samverkan, även om förslaget inte belyser så ingående hur man ska mäta samverkansresultaten. Detta är oftast en svår metodologisk fråga och behöver beprövas iterativt. Samverkanspartsvärderingen kommer förmodligen inte att ge en total omfattning av samverkansaktiviteternas påverkan, men kan vara en bra början till bedömningen av samverkans effekterna i det omgivande samhället. Det är också bra att man väljer att följa EU-kommissionens gemensamma betygsskala, så att resultatet har en internationell jämförbarhet.

Medelsfördelningens alt 1 och 2

Slutligen vill Sveriges Ingenjörer lämna sina synpunkter på de två olika alternativen till medelsfördelningen, även om förbundet inte har samma inblick på detaljnivå när det gäller fördelningen av resurser på lärosätetsnivå och på vilket sätt de två olika alternativen skulle ge utslag. Vid en första anblick tycks alt. 1 vara mer rättvist, eftersom det ger en rak och tydlig förbindelse mellan betygssättningen och medelsfördelning. Vi vill dock betona att alt. 2 är att föredra, då en volymkomponent kan vara bra att införa eftersom storlek och omsättning varierar stort mellan lärosätena. Att anpassa tilldelningen av resurser efter dessa kriterier ger troligtvis bättre återverkan på samverkansaktiviteterna för både stora och små lärosäten.

Avslutningsvis vill Sveriges Ingenjörer säga att vi har varit mycket nöjda med det goda samarbetet som skett mellan VINNOVA och förbundet. Vi hoppas att det även kan ske fortsättningsvis i utvecklingen av modellen för värdering av samverkan.

Stockholm, som ovan

Laila Abdallah,
Utredare

Peter Larsson,
Samhällspolitisk Chef